

Oppg. 3

- a) i) Nåverdi av fremtidig inntektsstrøm med 2% diskonteringsrate:

$$\text{Prosjekt A: } \frac{5600}{1,02} + \frac{5600}{1,02^2} + \frac{5600}{1,02^3} + \frac{5600}{1,02^4}$$

$$= \underline{21323}$$

$$\text{Prosjekt B: } \frac{9000}{1,02^3} + \frac{14000}{1,02^4} = \underline{21415}$$

Begge prosjektene er lønnsomme siden nåverdien av fremtidig inntekt er høyere enn kostnad i dag på 20000kr.

Prosjekt B har høyest nåverdi og er derfor mest lønnsomt.

ii) Nåverdi av fremtidig inntekt for ulike diskonteringsrater:

Disk. rate	Prosjekt A	Prosjekt B
0%	22400	23000
2%	21323	21415
4%	20327	19968
6%	19405	18646

Relevante moment for diskusjon:

- Høyere diskonteringsrate gjør det mindre sannsynlig at prosjektene er lønnsomme siden kostnad påføres idag, mens inntekt kommer i fremtiden
- Høyere diskonteringsrate er en fordel for prosjekt A over prosjekt B siden B får mer av inntekten lenger frem i tid
- Ved diskonteringsrate på 4% er prosjekt A fortsatt lønnsomt, mens prosjekt B går med tap
- Ved 6% diskonteringsrate er ingen av prosjektene lønnsomme

$$b) \quad i) \quad B = 8000 - 0,4 E$$

der $B = \text{stønad}$ og $E = \text{inntekt}$

ii) Med inntekt på 12000kr blir stønaden

$$\text{lik: } B = 8000 - 0,4 \cdot 12000 = \underline{3200 \text{ kr}}$$

$$iii) \quad B > 0 \Rightarrow E < 20000$$

Dersom en tjener 20000kr pr måned eller mer, mister en retten til sosialhjelp

Oppg. 4

a) Budsjettbetingelser:

$$\text{Periode 0: } I_0 = C_0 + S \Rightarrow 25000 = C_0 + S \quad (i)$$

$$\text{Periode 1: } I_1 + (1+r)S = C_1 \Rightarrow 10000 + 1,2S = C_1 \quad (ii)$$

Kombinerer de to budsjettbetingelsene for å finne den intertemporære budsjettbetingelsen:

(i) gir at $S = 25000 - C_0$, settes inn i (ii):

$$10000 + 1,2(25000 - C_0) = C_1$$

$$\Rightarrow c_1 = 40000 - 1,2 c_0$$

Gir sammenhengen mellom konsumet i de to periodene.

Optimal tilpasning:

$$\text{Max } U(c_0, c_1) = c_0^{0,6} c_1^{0,4}$$

$$\text{gitt at } c_1 = 40000 - 1,2 c_0$$

$$\text{Lagrange: } \mathcal{L} = c_0^{0,6} c_1^{0,4} - \lambda (c_1 + 1,2 c_0 - 40000)$$

FOBs:

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial c_0} = 0 \Rightarrow 0,6 c_0^{-0,4} c_1^{0,4} - 1,2 \lambda = 0$$

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial c_1} = 0 \Rightarrow 0,4 c_0^{0,6} c_1^{-0,6} - \lambda = 0$$

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \lambda} = 0 \Rightarrow c_1 = 40000 - 1,2 c_0$$

$$\Rightarrow \frac{0,6 C_0^{-0,4} C_1^{0,4}}{1,2} = 0,4 C_0^{0,6} C_1^{-0,6}$$

$$\Rightarrow C_0^{-0,4} C_1^{0,4} = 0,8 C_0^{0,6} C_1^{-0,6}$$

$$\Rightarrow C_1 = 0,8 C_0$$

Settes inn i budjettbetingelsen:

$$C_1 = 40000 - 1,2 C_0$$

$$\Rightarrow 0,8 C_0 = 40000 - 1,2 C_0$$

$$\Rightarrow 2 C_0 = 40000$$

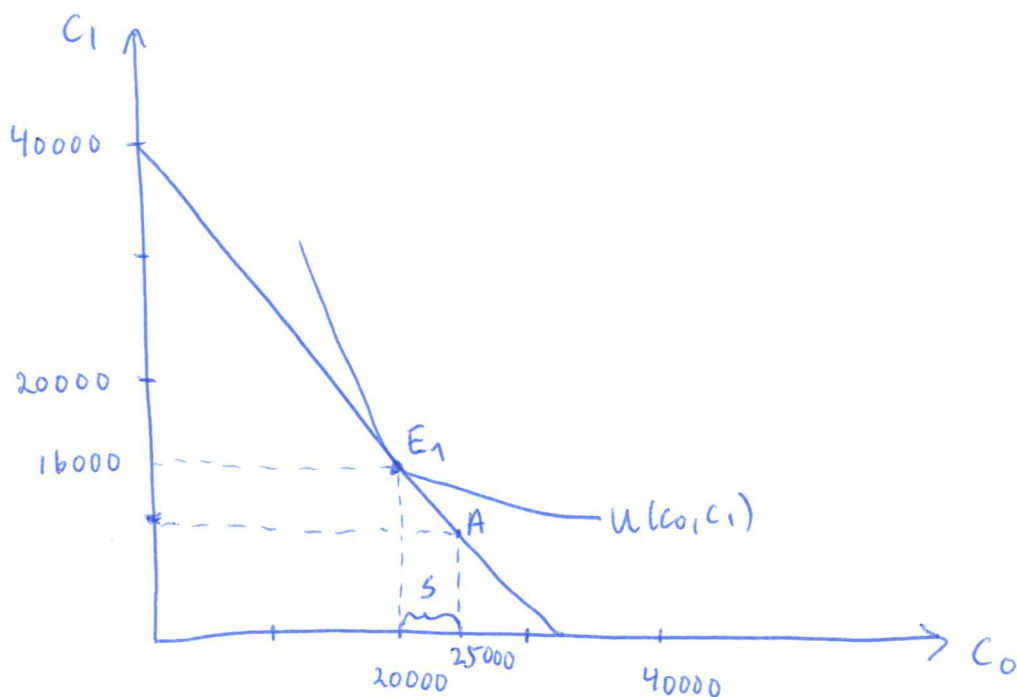
$$\Rightarrow \underline{C_0 = 20000}$$

Det følger da at: $C_1 = 0,8 \cdot 20000 = \underline{16000}$

Optimal tilpasning er å konsumere for 20000 i periode 0 og 16000 i periode 1.

Med inntekt lik 25000 i periode 0 gir det sparing lik 5000.

Grafisk:

A = Endowment point

Optimal tilpasning i punkt E_1 med $C_0 = 20000$,
 $C_1 = 16000$ og $S = 5000$.

I dette punkt er hellingen på indifferenskurva lik
hellingen på budsjettbetingelsen.

b) Det kan vises analytisk at innføring av folke-
trygd ikke påvirker den intertemporære
budsjettbetingelsen slik at optimal tilpasning
forbalt er i samme punkt.

Vi har da:

$$C_0 = 20000$$

$$C_1 = 16000$$

Total sparing
forbalt lik
5000

$$\left\{ \begin{array}{l} T = 3000 \rightarrow \text{obligatorisk innbetaling til} \\ \text{folketrygden} \\ S = 2000 \end{array} \right.$$

c) Budsjettbetingelser:

$$\text{Periode 0: } I_0 = C_0 + S + T \quad (i)$$

$$\text{Periode 1: } I_1 + (1+r_p)S + (1+r_f)T = C_1 \quad (ii)$$

der T = obligatorisk innbetaling til folkehøgden

r_p = rente ved sparing i bank

r_f = rente i folkehøgden

Med $T = 3000$, $r_p = 0,2$, $r_f = 0,15$, $I_0 = 25000$

og $I_1 = 10000$ får vi:

$$25000 = C_0 + S + 3000 \Rightarrow S = 22000 - C_0 \quad (i)$$

$$10000 + 1,2S + 1,15 \cdot 3000 = C_1 \quad (ii)$$

Setter (i) inn i (ii):

$$13450 + 1,2(22000 - C_0) = C_1$$

$\Rightarrow C_1 = 39850 - 1,2C_0 \rightarrow$ Ny intertemporær budsjettbetingelse

Optimal tilpasning:

$$\text{Max } U(c_0, c_1) = c_0^{0,6} c_1^{0,4}$$

$$\text{gitt at } c_1 = 39850 - 1,2 c_0$$

Lagrange:

$$\mathcal{L} = c_0^{0,6} c_1^{0,4} - \lambda (c_1 + 1,2 c_0 - 39850)$$

FOBs:

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial c_0} = 0 \Rightarrow 0,6 c_0^{-0,4} c_1^{0,4} - 1,2 \lambda = 0$$

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial c_1} = 0 \Rightarrow 0,4 c_0^{0,6} c_1^{-0,6} - \lambda = 0$$

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \lambda} = 0 \Rightarrow c_1 = 39850 - 1,2 c_0$$

De to første betingelsene er som før og gir:

$$c_1 = 0,8 c_0$$

Setter inn i budsjettbetingelsen:

$$C_1 = 39850 - 1,2C_0$$

$$\Rightarrow 0,8C_0 = 39850 - 1,2C_0$$

$$\Rightarrow 2C_0 = 39850$$

$$\Rightarrow \underline{C_0 = 19925}$$

Det følger da at: $C_1 = 0,8 \cdot 19925 = \underline{15940}$

Privat sparing: $S = I_0 - T - C_0$

$$= 25000 - 3000 - 19925$$

$$= \underline{2075}$$

Total sparing: $S + T = \underline{5075}$

Med lavere renterats i folkehøgskolen eller privat sparing (siden budsjettbetingelsen påvirkes av endringen).

Konsum i de to periodene er lavere.